

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450

Br: 02-03-5653/1

Podgorica, 27.03.2020. godine

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA
- n/r ministra, g-dina Mehmeda Zenke -

Poštovani gospodine Zenka,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 06-041-374/20-2 od 16.03.2020. godine, a kojim se traži mišljenje na *Prijedlog Akcionog plana za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020 za 2020. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Prijedloga Akcionog plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u Izvještaj o analizi procjene propisa navedeno je da osim sredstava koja su već obezbijeđena budžetom nadležnih organa za 2020. godinu, nije potrebno izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava za implementaciju predmetnog dokumenta, kao i da su za pojedine mjere sredstva obezbijeđena iz odgovarajućih fondova međunarodne zajednice.

U cilju ublažavanja negativnih efekata epidemije na ekonomsku aktivnost u zemlji, Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. marta 2020. godine, usvojila je hitne mjere kao reakciju na negativne ekonomske efekte od epidemije Korona virusa i donijela Zaključke broj 07-2130, kojima se između ostalog, nalaže svim potrošačkim jedinicama budžeta da sve aktivnosti koje nijesu mandatornog karaktera odlože za naredni period.

Shodno navedenom, potrebno je preispitati dinamiku realizacije Prijedloga Akcionog plana za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020 za 2020. godinu i izvore finansiranja i prilagoditi ih realnim aktivnostima i mjerama Vlade.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

NAZIV PROPISA

Prijedlog prelaznog Akcionog plana za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020., za 2020. godinu

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Za razliku od drugih manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica, koji su uključeni u savremene tokove crnogorskog društva, Romi i Egipćani su najugroženija i najmarginalizovanija manjinska nacionalna zajednica u Crnoj Gori. Za promjenu ovakvog stanja, odnosno unapređivanje položaja Roma i Egipćana, kao i potpune uključenosti u društveni, ekonomski, kulturni i politički život potrebna su sistemska rješenja koja će im omogućiti efikasniji pristup u oblastima u kojima su najugroženiji. Integracija romske zajednice u crnogorsko društvo predstavlja složen i dugoročan proces koji zahtijeva multidisciplinarn pristup.

Niska ekonomska moć, nizak stepen obrazovanja, veoma mali broj zaposlenih, neadekvatni stambeni uslovi, socijalna neprihvaćenost sa reslovima etničkih stereotipija i predrasuda, specifičan način življenja i druge karakteristike, samo su neki od uzroka teškog položaja u društvu pripadnika romske i egipćanske populacije.

Ovaj strateški dokument treba da doprinese još većem smanjenju razlika koje postoje između pripadnika romske i egipćanske populacije i većinskog stanovništva, s obzirom da su mjere i aktivnosti koje su do sada preduzete u cilju unapređenja položaja Roma i Egipćana, rezultirale veoma značajnim i vidnim promjenama ali isto tako ne i posve dovoljnim.

U slučaju nedonošenja prelaznog Akcionog plana za sprovođenje *Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020* za 2020. godinu onemogućio bi se kontinuitet u primjeni politike Vlade Crne Gore definisane u pomenutoj Strategiji, što bi rezultiralo narušavanjem prava Roma i Egipćana u Crnoj Gori i marginalizacijom ove društvene grupe, te narušavanjem međunarodnih obaveza Crne Gore u procesu pridruživanja Evropskoj uniji.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Akcionni plan za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020, za 2020. godinu se donosi polazeći od ciljeva i programskih mjera definisanih u pomenutoj Strategiji koju je Vlada Crne Gore donijela u martu 2016. godine. Strateški cilj koji se postavlja ovim dokumentom definisan je kao poboljšanje i unapređenje položaja Roma i Egipćana u crnogorskom društvu, što treba da dovede do smanjenja razlika koje trenutno postoje između položaja pripadnika romske i egipćanske populacije i položaja ostalog, većinskog stanovništva. S obzirom na veoma kvalitetan normativni okvir garantovanih

ljudskih i manjinskih prava u Crnoj Gori, osnovni cilj ovog akta se može definisati i kao stvaranje uslova za primjenu osnovnih ljudskih i manjinskih prava u odnosu na romsku i egipćansku populaciju, individualno i kolektivno, kako bi se suštinski i kvalitativno poboljšao sveukupan društveni, kulturni, socio-ekonomski i svaki drugi položaj ove grupe građana Crne Gore. Na taj način će se omogućiti postepena integracija romske i egipćanske zajednice u sve društvene tokove Crne Gore, što će biti dugotrajan i složen proces.

Vladini programi i strategije u različitim oblastima su efektivno usmjereni na rješavanje problema siromaštva i socijalne isključenosti marginalizovanih grupa. U svim važećim programima Vlade insistira se na smanjenju siromaštva i borbi protiv socijalne isključenosti, posebno marginalizovanih grupa. Međutim, implementacija drugih Strategija i programa koje su usmjerene na siromaštvo nijesu dovoljne kako bi se riješili posebno izraženi problemi koji karakterišu romsku i egipćansku populaciju. Prema tome, ovim aktom se uvažavaju svi ostali programi Vlade, koji su komplementarni sa ciljevima koji se žele postići kada je riječ o socijalnoj inkluziji Roma i Egipćana.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).**
- ✓ **Objasni preferiranu, tj izabranu opciju.**

Donošenjem Akcionog plana za sprovođenje *Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020* za 2020. godinu obezbijedio bi se kontinuitet u primjeni politike Vlade Crne Gore definisane u pomenutoj Strategiji, što bi rezultiralo poboljšanjem sveukupnog položaja romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori. Osim toga, obezbijedio bi se sistemski pristup kada je u pitanju unapređenje i zaštita prava Roma i Egipćana, kao i ispunjavanje obaveza Crne Gore u procesu pridruživanja Evropskoj uniji.

Realizacijom aktivnosti predviđenim ovom aktom dodatno će se doprinijeti politikama usmjerenim na smanjenje jaza koji još uvijek postoji između pripadnika romske i egipćanske populacije i većinskog stanovništva. Odredbama Ustava Crne Gore garantovana su jednaka prava i obaveze svim građanima/kama, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo i zabranjuje svaku neposrednu ili posrednu diskriminaciju, po bilo kom osnovu (član 8 stav 1 i član 17). Članom 79 Ustava Crne Gore propisan je set posebnih manjinskih prava a članom 80 Ustava zabranjena je asimilacija pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Ovim aktom (AP) će se implementirati mjere i aktivnosti koje će doprinijeti boljem poštovanju pomenutih odredbi Ustava.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ **na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno**
- ✓ **kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),**
- ✓ **da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- ✓ **da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija**
- ✓ **uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Rješenja u predmetnom dokumentu će uticati veću socijalnu inkluziju pripadnika/ca romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori.

Donošenje predloženog akta će doprinijeti ostvarivanju osnovnih ljudskih prava i ukupno poboljšanje položaja Roma i Egipćana, a osim za romsku i egipćansku zajednicu, ima i višestruke koristi za ukupno crnogorsko društvo.

Kao pozitivni rezultat realizacije mjera predviđenih AP za 2020. godinu biće, između ostalog, i potvrda ostvarenog napretka u uspostavljanja vladavine prava, poštovanju temeljnih prava i političkih kriterijuma za za punopravno članstvo Crne Gore, kao multietničke demokratske države, u EU. Samim tim, postići će se veći stepen poštovanja ljudskih prava i sloboda pripadnika

romske i egipćanske populacije što će voditi daljem napretku u primjeni zahtjevnih standarda EU. Uravnotežen ekonomski i socijalni razvoj, dodatni su stimulans za težnju Crne Gore kao multietničke demokratske države ka širim integrativnim procesima. Za promjenu ovakvog stanja, odnosno unapređenja položaja Roma i Egipćana, kao i potpune uključenosti u društveni, ekonomski, kulturni i politički život potrebna su sistemska rješenja koja će im omogućiti efikasniji pristup u svim društvenim segmentima.

Akcionni plan za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u crnoj Gori 2016-2020., za 2020. godinu neće dovesti do stvaranja novih privrednih subjekata na tržištu niti tržišnoj konkurenciji.

Akcionni plan za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u crnoj Gori 2016-2020., za 2020. godinu neće proizvesti nikakva administrativna opterećenja ili biznis barijere.

Negativnih uticaja neće biti, jer ovaj strateški dokument je izrađen sa ciljem da se pobošlja položaj romske i egipćanske populacija u svim oblastima. Osim toga, dokument neće imati nikakvih negativnih posljedica po građane i privredu.

Ukupan iznos sredstava, koji će iz Budžeta Crne Gore biti izdvajan u narednim godinama za finansiranje Strategije, osim redovnih sredstava koja su i u prethodnom periodu bila izdvajana u budžetima nadležnih institucija, neće zahtijevati opredjeljivanje dodatnih. Štaviše, određeni broj aktivnosti biće finansiran sredstvima iz međunarodnih fondova. Opravdanje za sredstva koja treba obezbijediti u budžetu ogledaju se u postizanju sistema jednakosti, odnosno antidiskriminacije pripadnika romske i egipćanske populacije, kao najranjivije kategorije, shodno preporukama EU okvira, da države moraju da osiguraju da Romi ne budu diskriminisani već tretirani poput bilo kog drugog EU građanina sa jednakim pristupom svim fundamentalnim pravima kao što je naloženo u EU Povelji o fundamentalnim pravima.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? **Obrazložiti.**
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti.**
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- ✓ Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? **Obrazložiti.**
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? **Obrazložiti.**

Osim sredstava koja su već obezbijedena budžetom nadležnih organa za 2020. godinu, nije potrebno izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava za implementaciju predmetnog dokumenta.

Implementacijom dokumenta ne proizilaze domaće i međunarodne finansijske obaveze.

Potrebna finansijska sredstva su obezbijedena kroz budžete institucija za tekuću fiskalnu godinu, a za pojedine mjere iz odgovarajućih fondova međunarodne zajednice.

Donošenjem Akcionog plana za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u crnoj Gori 2016-2020., za 2020. godinu nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, uvažavajući mjere predviđene Strategijom za Socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020., a uz konsultaciju sa članovima Komisije za praćenje sprovođenja Strategije sačinilo prelazni Akcioni plan za 2020. godinu. Komisija za praćenje sprovođenja Strategije je sastavljena od predstavnika institucija koje su naznačene u Strategiji kao nosioci realizacije konkretnih mjera, kao i od predstavnika Romskog savjeta i predstavnika nevladinih organizacija. Takođe, uvažene su i određene preporuke sa seminara „Inkluzivno društvo: unapređenje socio-ekonomskog položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori“ koji je održan 13. juna 2018. godine u organizaciji Evropske komisije i delegacije EU, odnosno, jedan dio preporuka je uključen u pomenutom dokumentu (AP za 2020.g.).

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za sprovođenje, monitoring i evaluaciju primjene Akcionog plana za sprovođenje *Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020*, za 2020. godinu zaduženo je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Ovo Ministarstvo će, putem godišnjeg izvještaja o implementaciji, informisati Vladu Crne Gore o ispunjenju mjera definisanih u predmetnom dokumentu.

Datum i mjesto
24. mart 2020.godine
Podgorica

MINISTAR
Mehmed Zenka

